

● Ma még csak lecke a pénztárgép kezelése, de holnap már munkaként gyakorolják a Marikák. Balra: készül a borospalackok izlése, tetszetős köntöse. (Szilágyi Mihály felvételei.)

ÁRUISMERET, CSOMAGOLÁS, VÁSÁRLÁS

Látogatás az oktatási kabinetben

A Belkereskedelmi Minisztérium már évek óta lépéseket tesz a kereskedelmi szakmunkásképzés korszerűbbé tétele érdekében. E feladat jelentőségét felismerve, a kezdeményezés gyümölcse az elmúlt öt éves tervszakaszban érett be: ekkor kezdődött el az úgynevezett oktatási kabinetek szervezése. Köztudott, hogy államunk a jelentősebb, nagy eladótérrel bíró kereskedelmi egységek fejlesztését anyagiilag is támogatja. Ennek előfeltétele azonban, hogy az ilyen üzletekben, áruházakban oktatási kabinetek létesüljenek, ahol a fiatalok, a kereskedelem leendő szakemberei a szakiskoláiban szerzett elméleti tudásukat a gyakorlati ismeretek elsajátításával gyarapíthatják. Magyarán: a mindennapos munka keretén belül, vevőközvetben készíthetnek fel az életpályára.

Golyóstollal és fényképezőgéppel felszerelve a napokban a fentebb említett legpatinásabb oktatási kabinetünkbe — vagyis a kecskeméti széchenyivárosi ABC áruházába — látogatunk el.

Kiss Ferencné szakoktató nyolc, másodéves élelmiszerkereskedelmi tanulóval foglalkozik. A lányok egyik csoportja a palackcsomagolás „rejtelmével” ismerkedik, néhány pedig a pénztárgép kezelést gyakorolják.

— Az oktatás rendje úgy alakul — tájékoztat Kissné —, hogy tanulóink a hét három napján a Nyíri úti iskolában kapnak elméleti képzést, a másik három nap pedig a bolti gyakorlaté, amelyből négy órán át itt a kabinetben folyik a szakoktatás.

— Mi minden sajátítható el itt, ebben a formában?

— A tanterv alapján: gyakorlati áruismeret, a bolti tárolás és felhasználás tudnivalói, pénztárgép-kezelés, mérleg-beállítás, valamint az úgynevezett áruelfeltöltés.

— Az ilyen csomagolási gyakorlatnál például milyen szempontokra kell ügyelni?

— Nem mindegy, mibe és hogyan göngyöljük az árut. Így

például ebben az esetben a hét decis palacknak stabil és esztétikus „ruhát” kell készíteni.

Úgyesen, gyakorlatlan csomagolnak a lányok. A terem másik részében pedig egy vásárlást bonyolítanak le: Hajagos Mária, a pénztáros, Bende Mária a vásárló. Egy évi kabinetgyakorlat után jól halad ez a feladat is. Ezután pedig a másodévesek levonulnak az áruház eladóterébe.

— Mi lesz ott a tennivalójuk?

— Kelemen Agnes például „töltőget”, gondoskodik az árutárolásról, Adamik Margit a kenyér-részlegen kiszolgál, Kőrös Mária a vevőknek segít a vásárlásban, tájékoztatja őket: mi hol található.

A lányok — csak róluk beszélhetünk, hiszen ez a szakma lassacskán elnövesedik — másodéves kezdő első foglalkozásának voltak tanúi. Még két tanulóév áll előttük, s utána bekerülnek majd a „mélyvízbe”. Ehhez, a későbbi, sok gondnal-bajjal is járó kereskedő-élethez nyújt hasznos tapasztalatokat, jó segítséget, sokrétű ismereteket a korszerű — talán nem túlzunk, ha azt mondjuk: napjainkban nélkülözhetetlen — kabinetoktatás.

Jóba Tibor

A TÁRGYALÓTEREMBŐL:

Kukoricázók

KÜLÖNÖSEN nagy kárt okozó csalság, sikkasztás és hűtlen kezelés vádjával került

a vádlottak padjára a közelmúltban a hercegszántói Lenin Termelőszövetkezet három vezetője: Balla István elnök, Grosity Márton főkönyvelő és Barna Gergely főagronómus. A Bajai Járásbíróság tárgyalta az ügyet, s abban néhány nappal ezelőtt született ítélet. Mit követtek el a közös gazdaság vezetői, akik már nem voltak gyakorlatlanok, hiszen az elnök és a főagronómus 1970 márciusa óta, a főkönyvelő pedig 1969 márciusától látta el a rábízott teendőket.

Az említett termelőszövetkezet 1975-ben 1400 hektáron vetett kukoricát, s ezen a területen összesen 1038 vagon termést takarítottak be — május morzsoltra átszámítva. A tervek szerint ebből értékesítésre szántak 500 vagonnal, a tagoknak háztáji kukorica címén 350 vagonnal akartak szétosztani, feldolgozásra 160,5 vagonnal és takarmányozásra, rá pedig 11,5 vagonnal tervezték. Ha ezeket összeadjuk, máris ki-tűnik, hogy több a tervezett mennyiség, mint ami ténylegesen termelt. A múlt év szeptemberében a tsz három vezetője mégis arra az elhatározásra jutott, hogy nem ötszáz vagonnal adnak el a Gabonafelvásárló és Feldolgozó Vállalatnak, hanem többet, mert csak így tudják teljesíteni árbevételüket, s annyiára növelni a gazdálkodás eredményességét, hogy a 20 százalékos kiegészítő részesedést maradéktalanul ki tudják fizetni. Ehhez pedig 630 vagon kukoricát kellett eladni.

Az említett mennyiséget el is adta a termelőszövetkezet a vállalatnak, s az a vételárát kifizette a közös gazdaság részére. De mivel a felvásárló tárolási nehézségekkel küzdött a szerződést kötött a tsz-szel arra, hogy a megvásárolt termény egy részét tárolja. Ezért természetesen a vállalat tárolási bért fizetett a hercegszántói Lenin-nek. Ugyanakkor a közös gazdaság vezetői kiosztották a tervezett mennyiséget a tagoknak, feldolgozásra és

takarmányozásra is használták belőle. Ilyen körülmények között tehát félrevezették a felvásárlót azzal, hogy már a tárolási szerződés megkötésekor az értékesítésre lekött terményből komoly mennyiség hiányzott. Vagyis mindez annak a következménye, hogy a tsz vezetői 1975-ben tervezett kukoricából olyan mennyiséget eladásra kötöttek szerződést, amelynek egy részével maga a tsz nem is rendelkezett.

Amint említettük, a közös gazdaság a 630 vagon kukorica ellenértékét a vállalatnál 1975. december 31-ig megkapta. Az 1975. évi zárszámadási mérlegben ilyen alapon nyereséget képeztek olyan árbevétel után, aminek az árufedezete a tsz-nél nem volt meg, hiszen a múlt év decemberének végén a tárolásra lekött és a felvásárló tulajdonát képező kukoricából több, mint másfél millió kilogramm hiányzott. Ennek „ellensúlyozására” a vádlottak 1976-ban a hiányt megközelítő mennyiségű kukoricát vásároltak. A hiányt és az annak eltüntetésére fordított összeget azonban nem vezették át a könyveken, s így meghamisítva a mérleget, abban 4 millió 556 ezer forint nyereséget tüntettek föl, a valószínűsítés 3 millió 335 ezer forint helyett.

A magasabb nyereséget kimutató mérleget és a kiegészítő részesedést a tárolásból a tévedésbe ejtett közgyűlés megszavazta, s ennek következtében a tsz vezetői és tagjai között a megengedettnél 631 ezer 860 forinttal több kiegészítő részesedést osztottak szét. A bíróság megállapította, hogy Balla István, Grosity Márton és Barna Gergely a hercegszántói Lenin Termelőszövetkezetnek 631 ezer 860 forint kárt okoztak.

KÖZBEN a termelőszövetkezet vezetői rájöttek, hogy túllöttek a célon, s hogy a terven felüli értékesítésből keletkezett hiányt pótolni tudják — vagyis a tagoknak is kioszták, ami jár és takarmányozásra is legyen elegendő — más tsz-ektől vásároltak tenger-

rit, de hozzányújtak a rájuk bízott, a felvásárló megbízásából tárolt terményhez is. Utasítottak a raktárosoknak, hogy a tárolt kukoricából adjanak a tagoknak és abból etessék az állatokat is.

A gabonafelvásárló bajai üzemegységétől azonban 1976 februárjában ellenőrzést kaptak. Kiderült, hogy alaposan megdézsmálták a vállalat tulajdonát, s összesen több, mint hárommillió forint kárt okoztak a felvásárlónak. Igaz, ezt teljes egészében megtérítették úgy, hogy más szövetkezetektől vásároltak tengerit. De ez sem ment simán, hiszen 1975 őszén mázsánként 253 forintot kaptak, viszont amikor 1976 tavaszán 6k vetettek, akkor már csak 294 forintért kaptak egy mázsát. A különbség közel félmillió forint.

AMINT említettük, a Bajai Járásbíróság ítéletet hirdetett az ügyben. Balla István halmazati büntetésenként két évi szabadságvesztésre ítélt és 30 ezer forint pénzbüntetéssel sújtotta. Grosity Márton és Barna Gergely ugyan csak két-két évi szabadságvesztést kapott és fejenként 25 ezer forint pénzbüntetés. A bíróság azonban a szabadságvesztés végrehajtását Balla Istvánnál öt évi próbaidőre, két társánál pedig 4-4 évi próbaidőre feltételesen felfüggesztette. Az ügyész az ítélet ellen sulyosbítáért jelentett be fellebbezést. A bíróság a hercegszántói Lenin Termelőszövetkezet kárának megtérítése érdekében a törvény egyéb útjára utasította.

G. S.

Ismét a háztáji tejfelvásárlás

Tavaly több, mint egymillió hektoliter tejet gyűjtöttek össze a megyében, az idén pedig még ennél is mintegy 5-6 százalékkal többre számítanak. Csak a kecskeméti tejüzem körzetéhez tartozó 3300 tanyaóról mintegy egymillió-kétszáz liter tejet vettek át a fogatosok a nyáron. Az átvétel viszont a korábbi évekhez hasonlóan az idén sem volt zökkenőmentes. Lapunk hátsóoldala is többször foglalkoztunk ezzel. Az illetékesek maguk is tudomást vettek róla, sőt keresik a lehetőséget, hogy minél kevesebb legyen a tejtávval kapcsolatos huzavona.

Ennek megszüntetésére rendezték meg nemrégiben Kecskeméten, a Tudomány és Technika Házában azt az ankétot is, amelynek célja a háztáji tejfelvásárlás javítása volt. Miről is volt szó tulajdonképpen? Köztudott, hogy Bács-Kiskun megyében sok a tanya, meg az is, hogy ezeken több ezer szarvasmarhát tartanak. A kormányintézkedések hatására nőtt a tenyésztői kedv is, de vannak visszahúzó erők. Például itt van a tejértékesítés. A mennyiségi átvétellel ugyan nincs különösebb gond, mert a tejpar mindent felvásárol, a minősítéssel azonban már igen. Előfordult, hogy a tejgyűjtő kocsis összecsérelte az egyik kistermelő által átadott tejmennyiséget a másikéval. Aztán a savfokát sem állapította meg mindig egyértelműen.

Nem áll példa nélkül az olyan eset sem, amikor a panaszok kivizsgálására hivatott bizottság láttán a termelő öntötte ki tejt. Nem nehéz kitalálni, mi okból. Így aztán ember legyen a talpán, aki eldönti, hogy az egy kannában két-három termelő által összeontóztatott tejből kié volt a savanyú, vagy ki vizezte föl, mert sajnos, ilyen is előfordult. De azt sem lehet megállapítani pontosan, hogy melyik tej volt nagyobb zsirtartalmú, illetve alacsonyabb.

Összegezve: a nehézségek szinte megoldhatatlannak tűnnek, mert a visszaéléseket rendkívül nehéz megakadályozni, leleplezni. Szükséges tehát, hogy a helyi mezőgazdasági üzemek is fokozzák az ellenőrzést, érezzék saját feladatuknak is a tejfelvásárlást. Megoldás lenne az is, ha a tanya világban több tejgyűjtő állomást építenének. Így a kistermelők személyesen tudnák beszállítani tejtüket, ami jelenleg, a sokszor 10-15 kilométerre fekvő átvevőhelyre szinte lehetetlen. Erre viszont a tejparnak nincs pénze.

Járható út lenne az is, hogy a tejmintavételek a kistermelő egy ellenmértékét kérne, amit a tejtávval helyen lepecsételnének és azt reklamáció esetén a vita eldöntésére beküldnék a megyei Élelmiszerellenőrző és Vegyvizsgáló Intézetbe. Igaz, ez kissé lassú megoldás, de nem szabad figyelmen kívül hagyni, mivel nem kisebb ügyről van szó, mint a mindennapi tejünkről. Így pedig már megéri.

Kulin Imre

B. Z.

Tovább élő, többet termő Őszibarackfák egy fáról

Gyógymetszéssel egy mázsás gyümölcs

Szerte az országban lehangelő képet mutatnak mostanában az őszibarackfák. Komoly kárt tett bennük már a tél végi fagy, aztán megszenvedték a levéltetvek példátlan invázióját, mindezt tette az idei nyár aszályos időjárása. Sok helyütt gyenge termés mutatkozik a fákban, az ültetvények egy része vergődik, sőt kipusztulóban van. Sokan teszik fel mostanában a kérdést: érdemes-e egyáltalán őszibarackkal foglalkozni a kertekben?

tenni nyomban, hogy nem az őszibarackfákban keresendő a hiba. A metszés elmélete szoruló gyökeres felülvizsgálatra.

Rözsze helyett gyümölcs

Általános panasz: tömegtelen felesleges hajtást hoznak a fák, sűrűek, gyümölcs alig van rajtuk. A hajtások megerősödnek, és a következő tavasszal az előző évi vesszőhözam javát újra lemetsszük. Eközben a vastag ágak csupaszodnak, a termőövet mind feljebb kerül. Nem tűzés tehát: a hagyományos metszésmóddal egyre több mihaszna „rözsét” termelünk a fán, gyümölcs helyett. Ma még kevesen tudják, hogy lehet másképpen is metszeni. Két évvel ezelőtt lett államilag védett szabaddalomma Hegedűs Antal és dr. Gulyás Sándor közös találmánya, amely az őszibarackfák gyógymetszése elnevezést viseli. Harmadéves, minden részletre kiterjedő tudományos munka eredménye.

Nézzük mit ígér ez a ma még szakmai „eretnységnek” beillő találmány: 1. Gyógymetszéssel a fák terméshozama két-háromszorosra növelhető. (Szeged mellett,

Domaszéken, ahol a Hegedűs-dr. Gulyás féle találmány szerint alkalmazzák a gyógymetszést, egy-egy őszibarackfa terméshozama átlagban 1 mázsás gyümölcs). 2. Megszűnik a felkopaszodás, a mézgásodás minímálisra csökken, 3. a fák fagy-tűrőbbek lesznek. 4. Kevesebbet kell permetezni a levéltetvek és a gombabetegségek ellen. 5. A gyümölcsök korábban érnek, színesebbek, zamatosabbak, na-

● Balra: harmadéves őszibarackfa hagyományos metszéssel: tizennégy darab gyümölcs volt a fán, ennek egyharmada lehullott.

A másik képen: Hegedűs Antal által gyógymetszéssel kezelt harmadéves őszibarackfa: az idén 304 gyümölcseből 120 darabot ritkítás-sal leszedtek. A fiatal fa 184 darab életerős barackot érlelt. Lombja erős, fertőzésmentes, színe haragoszöld, vízhatás nem alakult ki a fán, felkopaszodás nincsen.

gyobbak és alig van hullás. A gyümölcs jól bírja a szállítást és a tárolást.

Ami a végrehajtást illeti: Nyugalmi állapotban nincs metszés, nem nevelünk csercsapokat, a már egyszer termett vesszőket meghagyjuk a fán...

A szabadság már bizonyított

A Hegedűs-dr. Gulyás féle találmány, mi tagadás megkérdőjelezi az évszázados cáfolja mindazt, amit eddig az őszibarackfák metszéséről tudunk. Szerencsére — ha küzdelmek árán is — állításait nagyüzemek tábláin és kiskertekben is teljes mértékben igazolni tudták. Sajnos, a hagyománytisztelő, olykor a szakmai rártartásig mindaddig gátat emelt a szenzációs új módszer széles körű és gyors elterjedése elé. Végül is ez év tavaszán az illetékes hivatalos hozzájárult ahhoz, hogy a szabadság egyéni gyümölcstermelők egyénenként megvásárolhassák, hasznosítsák. Ára háromszáz forint.

A fentalálók a találmány propagálásáért a Hazafias Népfront Kertbarátság Haza Pártoló Körére bízták. Egyben felajánlották, hogy a személyektől beérkező 300 forintos felét átutalják

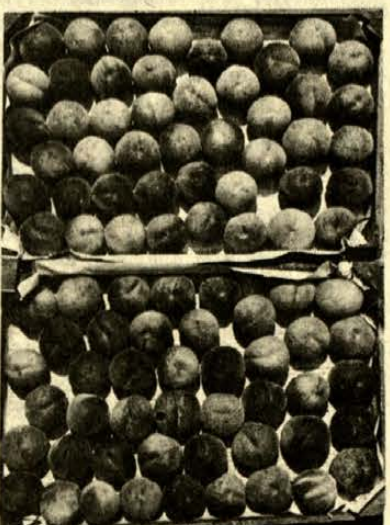
a Pomázon társadalmi összefogással felépülő Kertbarátság Háza építésére, a Hazafias Népfront Országos Tanácsánál kezelt egyszámúra. A jelentkezők szerződést írnak alá. Ennek és a 300 forintnak a beérkezése után a Pártoló Kör postán elküldi a szabadalmi leírást a kiegészítő ismeretekkel együtt. Ezzel minden jelentkező a Pártoló Kör alapító tagjává válik. A tagság fenntartásáról a későbbiekben ki-ki maga dönt. A tagok részt vehetnek a Pártoló Kör által szervezett előadásokon és bemutatókon, hozzájuthatnak a később megjelenő szakmai újságokhoz is.

A vártnál nagyobb érdeklődést bizonyítja (részben a Képes Újság cikksorozatának hatására), hogy a Pártoló Kör tagjainak száma néhány hónap alatt 2500 főre emelkedett. Az elmúlt hetekben több helyről kértek gyakorlati bemutatót. Ezek száma a jövőben várhatóan nőni fog, hiszen az új módszert mind több ember látja is akarja. Mivel pedig az őszibarackfák „átállításának”, gyógymetszésének ideje közeledik, a termelők és a népgazdaság közös érdeke, hogy minél többen szerezzenek tudomást a szabadságról. A cím, ahonnan szerződést kérni lehet: Kertbarátság Haza Pártoló Kör 2013 Pomáz, Postafiók 32.

Másképpen kell metszenünk!

Keves olyan gyümölcsfajunk van, amelynek kialakult metszésmódja annyira befolyásolná a fák teljesítményét, mint az őszibarack. Ez is oka lehet annak, hogy az elmúlt évtizedben újabb és újabb elméletek, variációk gazdagították a metszési szakirodalmat. Sajnos, az akut problémákat — fagykár, felkopaszodás, korai kipusztulás — nem sikerült megszüntetni.

Hazánkban — őszibarack vonatkozásában — az úgynevezett csercsapos váltómetszés terjedt el széles körben. Szakszerű alkalmazásával — különösen kiskertekben — szép termés eredmények érhetők el. A rövid metszés hátrányos élettani hatásait azonban csak ideig-óráig lehet mérsékelni: elkerülni, kiküszöbölni azonban nem sikerült. Hozzá kell

● A korai érésű fajták is darabosabbak és színesebbek lesznek. Jobbra: a gyógymetszés eredménye: egy fáról egy mázsás barackot szednek (részlet egy ilyen „átállított” fáról).